

COMPENSATIECOMMISSIE

Zaaknummer Compensatiecommissie 2016CC834

Zaaknummer Klachtencommissie 2014W1354

datum uitspraak 26/04/2017

De Compensatiecommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatiecommissie) geeft op grond van de Compensatieregeling R.-K. Kerk Nederland, Compensatie na seksueel misbruik van minderjarigen (hierna ook te noemen: de Compensatieregeling), het volgende advies naar aanleiding van de aanvraag tot compensatie door:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: verzoeker,
bijgestaan door: mr. T.W.H.M. Weller, advocaat te Eindhoven,

te voldoen door:

de Congregatie van de Priesters van het Heilig Hart van Jezus,
gevestigd te Breda,
hierna te noemen: verweerder,
bijgestaan door: mr. R.P. Baetens, advocaat te Tilburg.

1. Verloop van de procedure

1.1 Vergezeld van de brief met bijlagen d.d. 1 september 2016 (opgesteld door mr. Weller) is door de griffie van de Compensatiecommissie op 6 september 2016 ontvangen het aanvraagformulier voor het verkrijgen van compensatie wegens vastgesteld seksueel misbruik van een minderjarige door een persoon verbonden aan een R.-K. instelling, tezamen met het advies van de Klachtencommissie d.d. 22 maart 2016 met zaaknummer 2014W1354 waarin het seksueel misbruik gegrond is verklaard. Ook is ter griffie ontvangen de brief van 19 april 2016, waarin verweerder te kennen geeft de gegrondverklaring over te nemen. Het door verweerder ingevulde antwoordformulier is eveneens door de griffie ontvangen.

1.2 Bij brief van 1 september 2016 (met bijlagen) had mr. Weller verzoekers vermogensschade reeds schriftelijk onderbouwd. De Compensatiecommissie heeft partijen bij brief d.d. 22 november 2016 geïnformeerd dat de aanvraag van verzoeker definitief is ingedeeld in categorie 5 wegens 'uitzonderlijk seksueel misbruik' zoals bedoeld in artikel 5 lid 5 van de Compensatieregeling. Mr. Baetens heeft namens verweerder bij brief van 16 december 2016

gereageerd op de namens verzoeker overgelegde stukken ter onderbouwing van zijn vermogensschade.

1.3 Door het indienen van het aanvraagformulier heeft verzoeker aangegeven akkoord te gaan met de Compensatieregeling. Ook verweerder heeft de Compensatieregeling aanvaard. Beide partijen hebben afschriften gekregen van alle genoemde stukken die deel uitmaken van het dossier waarover de Compensatiecommissie beschikt.

2. De vaststaande feiten

Voor de beoordeling van de aanvraag tot compensatie gaat de Compensatiecommissie uit van de feiten en omstandigheden, zoals deze door de Klachtencommissie in haar advies zijn vastgesteld en gegrond zijn bevonden. Kort weergegeven en nader beschreven in het advies van de Klachtencommissie gaat het in deze zaak om het navolgende seksueel misbruik.

Verzoeker heeft van [datum] tot [datum] op het internaat [internaat] in [plaats] verbleven, alwaar hij [opleiding] volgde. Toen verzoeker in '[naam groep]' zat, begon het seksueel misbruik door de schoenmaker van het internaat, wijlen [naam] (hierna: broeder [naam]).

In de tijd dat verzoeker op [internaat] kwam, was het in de mode om zogenoemde klikkers (metalen plaatjes) onder je hakken te zetten. Broeder [naam] wilde die klikkers wel onder je schoen zetten. Verzoeker ging hiervoor naar de schoenmakerij. Hier is verzoeker vanaf zijn veertiende jaar gedurende anderhalf tot twee jaar door broeder [naam] seksueel misbruikt. Aanvankelijk bestond het seksueel misbruik uit het wekelijks tegen verzoeker aanrijden en betasten van verzoeker over en onder diens kleding heen, maar na verloop van tijd ging het seksueel misbruik verder. Er is sprake geweest van het over en weer betasten van elkaars geslachtsdelen, elkaar aftrekken dan wel oraal bevredigen. Ook penetreerde broeder [naam] verzoeker met zijn vinger. Dit seksueel misbruik vond ongeveer eens in de drie weken plaats, waarbij overigens niet iedere keer al deze vormen van seksueel misbruik plaatsvonden.

Eénmaal is verzoeker, toen broeder [naam] aan verzoeker de cachotten liet zien, in het cachot met de penis anaal verkracht, hetgeen tot heftige pijn leidde. Broeder [naam] had verzoeker van achteren vastgepakt en verzoeker kon niet weg. Ook zei broeder [naam] dat als de deur van het cachot dicht zou vallen dat niemand verzoeker zou vinden.

Verzoeker is weggelopen uit het internaat en heeft, toen hij thuis kwam, gezegd dat hij niet meer terug wilde. Verzoeker was bij aanvang van het seksueel misbruik 14 jaar oud.

3. Het bewijs en de categorie-indeling

3.1 Verzoeker heeft als bewijsmiddel bedoeld in artikel 7 sub a van de Compensatieregeling in het geding gebracht het advies van de Klachtencommissie, zoals vermeld onder 1, gegeven naar aanleiding van de klacht van verzoeker. In dit advies is de klacht gegrond verklaard. Ook is overgelegd het besluit van verweerder tot overname van het genoemde advies van de Klachtencommissie.

3.2 categorie-indeling

Gelet op het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik, zoals vermeld onder 2 en het geleverde bewijs daarvan zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat sprake is van 'uitzonderlijk seksueel misbruik', zoals bedoeld in de eerste zinsnede van artikel 5 sub 5 van de Compensatieregeling.

De Compensatiecommissie komt tot dit oordeel gelet op de volgende en verzwarende omstandigheden:

- het misbruik heeft plaatsgevonden gedurende anderhalf tot twee jaar;
- het misbruik bestond uit aanrijden tegen verzoeker, over en weer betasten van geslachtsdelen, over en weer aftrekken en het verrichten van orale seksuele handelingen, met de vinger anaal binnendringen bij verzoeker en (éénmaal) een anale verkrachting van verzoeker met de penis;
- het misbruik vond aanvankelijk wekelijks en later eens in de drie weken plaats;
- in het cachot is een dreigende situatie ontstaan door te stellen dat niemand verzoeker zou vinden als de deur dicht zou gaan;
- er is sprake geweest van pijn.

Ten overvloede merkt de Compensatiecommissie op dat hoewel hier sprake kan zijn van seksueel misbruik dat in meerdere categorieën zou kunnen vallen, voor de te adviseren uitkering volgens de toelichting op de Compensatieregeling alleen de hoogste categorie geldt (zie Toelichting op de Compensatieregeling, paragraaf De categorieën, 4^e alinea).

4. Bedrag financiële compensatie en kosten rechtsbijstand

algemeen

4.1 De Compensatieregeling kent, zoals de toelichting bij de Compensatieregeling het omschrijft, een tegemoetkoming naar billijkheid in de schade ontstaan door seksueel misbruik. In een aantal gevallen zal de compensatie de schade dekken, in een aantal gevallen zal dat niet zo zijn. De in deze regeling omschreven compensatie heeft het karakter van smartengeld ter erkenning van het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik en ter genoegdoening van het geschokte rechtsgevoel. Het is bedoeld om een materiële vergoeding te bieden ter verzachting van het gedurende vele jaren ondergane psychisch leed, de pijn, het verdriet en de gederfde levensvreugde. Tevens is de vergoeding, zoals de toelichting op de regeling vermeldt, bestemd voor vergoeding van sommige uitgaven die gedaan zijn ten gevolge van het misbruik, afgezien van de vergoeding voor vermogensschade, als bedoeld in artikel 5 onder 5 van de Compensatieregeling.

standpunt verzoeker

4.2 Reeds bij indiening van de aanvraag (bij brief met bijlagen van 1 september 2016) heeft mr. Weller namens verzoeker diens vermogensschade veroorzaakt door het seksueel misbruik nader toegelicht. Verzoekers standpunt laat zich als volgt samenvatten.

Verzoeker bezocht op het internaat [opleiding] maar heeft op 16-jarige leeftijd het internaat zonder diploma verlaten. In de periode [jaar]-[jaar] heeft hij diverse banen gehad en steeds een minimum arbeidsinkomen verdiend dan wel een uitkering ontvangen. Zijn inkomen als [ondernemer] tussen [jaar] en [jaar] is niet erg hoog geweest. Hij heeft een bijstandsuitkering ontvangen tot medio [jaar].

Vanaf [jaar] tot [jaar] heeft verzoeker een ziekteuitkering ontvangen. Vanaf [maand] [jaar] tot en met [datum] is verzoeker werkzaam geweest als [functie] bij [organisatie]. Vanaf [datum] is verzoeker arbeidsongeschikt geraakt en op [datum] is zijn dienstverband via de kantonrechter ontbonden. Vanaf [datum] ontving verzoeker een WIA-uitkering op basis van een arbeidsongeschiktheidspercentage van 80-100%.

Verzoeker heeft tussen [jaar] en [jaar] bij [organisatie] op HBO-niveau gewerkt. Verzoeker zou - in de hypothetische situatie waarin hij niet seksueel zou zijn misbruikt - een normale schoolcarrière en een studie op hbo-niveau hebben kunnen volgen en vervolgens (vanaf 36 jarige leeftijd) een inkomen op dat niveau hebben kunnen verwerven. Verzoeker beschikt over een meer dan gemiddelde intelligentie.

De totale vermogensschade (bestaande uit gedeerde inkomsten) wordt gesteld op €301.000,--. Het seksueel misbruik is, aldus mr Weller, in ieder geval voor meer dan 50% de oorzaak van de ontstane vermogensschade. Verzoeker wenst daarom aanspraak te maken op de maximaal te adviseren compensatie van €100.000,--.

standpunt verweerder

4.3 Mr. Baetens heeft namens verweerder bij brief van 16 december 2016 gereageerd en - kort samengevat - aangevoerd dat niet zonder meer is komen vast te staan dat verzoeker, indien het misbruik hem niet was overkomen, vanaf [jaar] een inkomen op HBO-niveau zou hebben kunnen verwerven. Uit het beroepskeuzeonderzoek uit [jaar] blijkt dat op dat moment de cognitieve capaciteiten van verzoeker werden ingeschat op niveau MBO/HAVO. Er was voorts sprake van een belaste voorgeschiedenis van verzoeker voordat hij op [internaat] kwam waardoor hij niet bij machte was om zijn in aanleg aanwezige capaciteiten te tonen. Het is niet aannemelijk dat verzoeker na afronding van [opleiding] direct doorgestroomd zou zijn naar de MAVO, HAVO/MBO en HBO. Een dergelijk lang opleidingstraject zou ook niet passend worden geacht, gelet op voornoemd beroepskeuzeonderzoek. De arbeidsongeschiktheid van verzoeker lijkt voorts veeleer gelegen in de schorsing en het oneervol ontslag in [jaar]. Het behoeft geen discussie, aldus mr. Baetens, dat verzoeker immateriële schade heeft geleden ten gevolge van het ondervonden seksueel misbruik, maar het is niet aannemelijk dat er sprake is van aanzienlijke vermogensschade en wezenlijk causaal verband tussen de gestelde vermogensschade en het ondervonden seksueel misbruik.

overweging Compensatiecommissie

4.4 Nu naar het oordeel van de Compensatiecommissie in deze zaak sprake is van een geval van uitzonderlijk seksueel misbruik zoals bedoeld in categorie 5 geldt, aldus de toelichting, niet de voorwaarde dat het causaal verband tussen het seksueel misbruik en de vermogensschade zonder gereede twijfel aanwezig dient te zijn. Gezien de bijzondere ernst van het bovengenoemde seksueel misbruik en gezien de bijkomende omstandigheden ligt in de visie van de Compensatiecommissie vermogensschade als gevolg van het misbruik in gevallen van 'uitzonderlijk seksueel misbruik' voor de hand. Wel dient ook in geval van uitzonderlijk seksueel misbruik de gestelde vermogensschade en het causaal verband met het seksueel misbruik in enige mate aannemelijk te zijn gemaakt.

4.5 Verzoeker heeft een groot aantal stukken overgelegd. Het betreft onder meer brieven d.d. 14 april 2009, 26 april 2010 en 12 oktober 2015 van [naam] (psychiater), een certificaat uit [maand] [jaar] van de Post HBO-opleiding als '[functie]', een bewijs d.d. 21 november 2006 van een door verzoeker gevolgde [training], enkele aanbevelingen over verzoeker uit 2006 en 2009, een 'Rapportage [naam]' uit 2000, inkomensgegevens vanaf 1999, verzekeringsgeneeskundige rapportages uit 2010 (opgesteld door [naam] en [naam], verzekeringsartsen) en uit 2015 (opgesteld door [naam], verzekeringsarts) en de verklaring van zijn echtgenote.

Uit de overgelegde stukken blijkt dat verzoeker tot nu toe een verbrokken carrière heeft gehad. In eerste instantie had hij velerlei baantjes, met perioden van bijstandsuitkeringen. Ook heeft hij een goed lopend bedrijf gehad, dat hij echter wegens lichamelijke klachten van zijn echtgenoot heeft moeten beëindigen. Later heeft verzoeker zich bijgeschoold en is hij gaan werken als [beroep]. Vanaf [jaar] is hij gaan werken bij [organisatie], totdat hij deze baan medio [jaar] verloor.

Voorts blijkt dat verzoeker op het internaat [opleiding] volgde, maar dat hij deze opleiding niet heeft afgerond. In 2000 (tijdens het beroepskeuze- en loopbaanonderzoek) is verzoekers cognitieve niveau ingeschat op MBO/HAVO-niveau en werd gesteld dat MBO-niveau haalbaar zou zijn. [Naam] schijft in zijn brief van 14 april 2009 aan de bedrijfsarts dat verzoeker een 'bovengemiddelde intelligentie' heeft.

In vele van de overgelegde medische stukken wordt melding gemaakt van het feit dat verzoeker in zijn jeugd affectief en emotioneel is verwaarloosd, dat hij een groot deel van zijn jeugd in internaten heeft moeten doorbrengen en op diverse scholen heeft gezeten. Verzoeker is gesloten en kan moeilijk spreken over het seksueel misbruik dat hem is aangedaan. Hij kampt met gevoelens van schaamte, tekortschieten (insufficiëntie), depressie en met een periodiek explosieve stoornis die kan leiden tot moeilijkheden in relatie tot anderen. Verzoeker is reeds jarenlang onder behandeling bij een psychiater.

4.6 Voor de Compensatiecommissie is aannemelijk dat het destijds niet afronden van de [opleiding] te wijten is aan het seksueel misbruik. Het weglopen van het internaat, waardoor aan de [opleiding] een einde kwam, vond immers plaats in aansluiting op het seksueel misbruik dat verzoeker in de periode daarvoor was aangedaan en dat als 'uitzonderlijk' is bestempeld. Bovendien had verzoeker [opleiding] qua niveau zeker moeten kunnen afronden gelet op het niveau van de bij hem vastgestelde heel behoorlijke cognitieve capaciteiten.

Het is bewonderenswaardig dat verzoeker zich later in zijn leven door middel van scholing heeft opgewerkt en - getuige de positieve aanbevelingsbrieven van klanten en een werkgever - een tijdlang naar ieders tevredenheid heeft gefunctioneerd. Voor de stelling dat verzoeker in de hypothetische situatie zonder seksueel misbruik een opleiding op HBO-niveau zou hebben afgerond, zijn voor de Compensatiecommissie evenwel onvoldoende aanknopingspunten voorhanden, mede gelet op de voor verzoeker ongunstige opvoedomstandigheden. Ook is niet, althans niet voldoende aannemelijk geworden dat verzoekers verlies van werk in [jaar] in een causaal verband staat met het hem aangedane seksueel misbruik.

Wel is voor de Compensatiecommissie aannemelijk geworden dat verzoekers persoonlijkheid (waaronder zijn psychische veerkracht en stabiliteit) mede door het seksueel misbruik negatief is beïnvloed. Het seksueel misbruik heeft bijgedragen aan het ontstaan van zijn problemen met agressieregulatie, hetgeen bij tijd en wijle stabiel functioneren (in zijn werk) heeft belemmerd. Daardoor viel het hem ook zwaarder om na verlies van zijn werk in [jaar] (waardoor verzoeker zich gekrenkt voelde) de draad weer op te pakken. Het seksueel misbruik is een van de factoren geweest die heeft bijgedragen aan het ontstaan van zijn psychische problemen (langjarige persoonlijkheidsproblematiek) en zijn arbeidsongeschiktheid vanaf [jaar]. Naast het seksueel misbruik waren er echter ook andere aanwijsbare omstandigheden die een negatieve invloed hadden op zijn ontwikkeling. [Naam] schrijft hierover in zijn brief van 12 oktober 2015: *'[...] alvorens het plaatsgevonden seksueel misbruik [...] was al sprake van forse pedagogische en affectieve verwaarlozing in combinatie met ongunstige, mogelijk aangeboren persoonlijkheidstrekken [...] allemaal factoren die een ongunstige invloed kunnen hebben op het gebied van ontwikkeling, schoolprestaties en carrière. Wel is het aannemelijk om te veronderstellen dat zijn ervaringen als slachtoffer van seksueel misbruik ertoe hebben bijgedragen dat hij zich extra onzeker en onbegrepen voelt en waarbij zijn laag zelfwaardegevoel en extra deuk heeft opgelopen [...]'*

De door het seksueel misbruik ontstane en te verwachten vermogensschade zal de Compensatiecommissie - vanwege de aanwezige andere ongunstige factoren die ook zullen hebben bijgedragen aan het ontstaan van vermogensschade - gedeeltelijk voor vergoeding in aanmerking laten komen. Nu een exacte berekening niet valt te maken, zal de Compensatiecommissie deze schattenderwijs bepalen.

4.7 Daarnaast kan verzoeker uiteraard aanspraak kan maken op een aanzienlijke vergoeding wegens geleden immateriële schade (smartengeld). Er is sprake geweest van langdurig en ernstig seksueel misbruik dat verzoeker frequent is aangedaan en dat als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' heeft te gelden. Duidelijk is dat het seksueel misbruik van grote invloed is geweest op het welzijn en functioneren van verzoeker. Het heeft mede zijn persoonlijkheid gevormd en hij ondervindt daarvan tot op heden de gevolgen. Hij kampt met depressies, agressie-problemen en persoonlijkheidsproblematiek, waaronder een laag zelfbeeld.

Dit alles drukt zijn levensvreugde en beïnvloedt ook zijn relatie met zijn directe naasten. De toekenning van compensatie is niet alleen bedoeld voor een min of meer objectief vast te stellen nadeel, maar ook ter verkrijging van genoegdoening en herstel van een geschokt rechtsgevoel.

4.8 Alle feiten en omstandigheden afwegend komt de Compensatiecommissie tot het oordeel dat betaling van een bedrag van €65.000,- voor zowel materiele als immateriële schade geadviseerd dient te worden.

4.9 Verzoeker heeft een nota ter hoogte van €4.878,72 inclusief kantoorkosten en BTW overgelegd aan de Compensatiecommissie ter zake van kosten van rechtsbijstand gemaakt in het kader van het aanvragen van de financiële compensatie. De Compensatiecommissie is van oordeel dat dit bedrag ter zake van de redelijke kosten rechtsbijstand integraal voor vergoeding in aanmerking komt.

5. Slotsom

5.1 De Compensatiecommissie heeft kennisgenomen van alle stukken in het onderhavige dossier en is op grond daarvan tot het oordeel gekomen dat de onderhavige aanvraag gelet op de bepalingen van de Compensatieregeling dient te worden ingedeeld in categorie 5 als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' en dat de hierna te vermelden bedragen voor betaling in aanmerking dienen te komen.

5.2 Betaling van compensatie en kosten van rechtsbijstand geschiedt zonder dat van de verzoeker tot compensatie finale kwijting ter zake van schadevergoeding wegens seksueel misbruik wordt verlangd.

5.3 Deze beslissing van de Compensatiecommissie geldt als bindend advies voor verweerder en is noch voor verzoeker, noch voor verweerder vatbaar voor enige vorm van beroep bij de Compensatiecommissie.

6. Het advies

De Compensatiecommissie komt tot een indeling van de aanvraag van verzoeker in categorie 5 als uitzonderlijk seksueel misbruik en adviseert verweerder binnen zes weken te rekenen vanaf de dag na deze uitspraak:

- een bedrag van €65.000,- te betalen aan verzoekster, alsmede
- aan de advocaat van verzoekster een bedrag van €4.878,72 te betalen ter zake van kosten van rechtsbijstand.

Deze beslissing is gewezen door de Compensatiecommissie in de samenstelling mr. B. H. (voorzitter), mr. D.J. van der K. en mr. K.H. F., bijgestaan door mr. E.B. S.-van C., griffier, op 26/04/2017 en is ondertekend door de voorzitter.

voorzitter